

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ MÚZEUM - PRÍRODOVEDNÉ MÚZEUM

Vajanského nábr. 2, Bratislava; +421 204 69 154 (127) (148); www.snm.sk/pm

Astronómia

je veda o vesmíre, zaoberajúca sa vznikom, vývojom, stavbou, rozložením, pohybom a vzájomnými interakciami vesmírnych telies a ich sústav. Zároveň skúma fyzikálne a chemické vlastnosti astronomických objektov, ako aj procesy, ktoré ich vyvolávajú. Emisná hmlovina Rosetta (na obr.) svieti vďaka UV žiareniu mladých hviezd v jej vnútri. Červená / karmínová farba vzniká prechodom vodíkových atómov do základného stavu. Na fotografii - na ploche hmloviny sú vidieť aj husté mračná prachu a plynu - globule - zárodky rodiacich sa hviezd.

Botanika

je biologická veda, zameraná na štúdium rastlín. Podľa predmetu skúmania sa delí na viaceré disciplíny. Patrí k nim napr. algológia, anatómia, cytológia, dendrológia, fyziológia, morfológia, systematická botanika (taxonómia) či geobotanika, zahŕňajúca ekológiu, fytoecenológiu a fytogeografiu. Súhrn rastlinných druhov na našom území tvorí flóru Slovenska. Významnými druhmi flóry sú endemity - druhy, ktoré sa vyskytujú iba na určitom obmedzenom území. Napr. lykovec muránsky rastie iba na Muránskej planine a nikde inde na svete. Poniklec slovenský (na obr.) je endemitom Západných Karpát.

Antropológia

je veda predovšetkým o zdravom človeku. Ide o jednu z najstarších vied, ktorá sa zaoberá nielen fyzickou antropológiou (biológiou človeka), ale aj kultúrnymi a sociálnymi zvláštnosťami života ľudskej spoločnosti. Chápe sa ako súbor vied o človeku, ktoré zahŕňajú antropológiu všeobecnú, biologickú, kultúrnu, filozofickú, právnu, sociálnu, aplikovanú, prehistóriu a archeológiu, etnológiu a etnografiu, porovnávaciu lingvistiku, čiastočne psychológiu atď. Predmetom štúdia biológie človeka je ľudský organizmus v jeho jednote, ale aj mnohotvárnosti.

Otváracie hodiny

september - jún

denne okrem pondelka
od 9.00 h do 17.00 h

júl - august

utorok - piatok a nedeľa
od 9.00 h do 17.00 h
sobota od 10.00 h do 18.00 h
pondelok zatvorené

Mineralógia

venuje sa štúdiu anorganických tuhých látok, vyskytujúcich sa v prírode, ktoré voláme minerály. Skúma ich chemické zloženie a fyzikálne vlastnosti, priestorové usporiadanie atómov a procesy, ktoré vedú k vzniku alebo premene minerálov.

V muzeálnych zbierkach zaujmú pravidelne vyvinuté kryštály alebo skupiny kryštálov, rôznofarebné odrody minerálov či drahé kamene. Poznávanie minerálov je také staré ako ľudská civilizácia, v historických dobách boli na území Slovenska ťažené drahé kovy, najvýznamnejším ložiskom zlata bola oblasť Kremnice.

Paleontológia

je veda o vývoji a formách života v geologickej minulosti Zeme. Predmetom jej štúdia sú skamenené zvyšky (tzv. pravé fosílie) vyhynutých živočíchov a rastlín, tiež rôzne odtlačky, výliatky nezachovaných organizmov a prejavy ich životných procesov (tzv. nepravé fosílie), ako aj stopy po činnosti organizmov (tzv. stopové fosílie). SNM-PM múzeum spravuje viac ako 420 000 kusov rôznych fosílií, z ktorých veľmi vzácne sú napríklad výliatky stôp dinosaurov nájdené vo V. Tatrách. Jedna z nich bola priradená dinosaurovi rodu *Liliensternus*.

Mykológia

je veda o hubách, od najmenších, mikroskopických, často jednobunkových organizmov až po obrovské plodnice, rastúce v lesoch. Huby sú heterotrofné, stielkaté organizmy a delia sa na viaceré skupín. Medzi takzvané vreckaté huby patria napríklad smrčky a ušiaky, ale aj pekárenské droždie. Dubáky, plávky, rýdziky a muchotrávky patria medzi takzvané stopkatovýtrusné huby. Samostatnú skupinu tvoria lichenizované huby - lišajníky. Na obrázku je jedovatá muchotrávka červená (*Amanita muscaria*).

Zoológia

je všestranná vedná disciplína, ktorá skúma všetky živočíchy z rôznych pohľadov. Zaoberá sa evolúciou, vývinom, anatómiou a morfológiou. Podstatu života skúma prostredníctvom molekulárnej biológie a genetiky. Definuje systematiku a taxonómiu. Rôzne procesy skúma pomocou fyziológie. Vzťahy a správanie rieši ekológia a etológia, rozšírenie zoogeografia. Každú väčšiu živočíšnu skupinu študuje samostatný vedný odbor (napr. ornitológia - vtáky, ichtológia - ryby, entomológia - hmyz a mnoho ďalších). Poznatky zoológie využívajú množstvo ďalších vedných disciplín a odborov.